

Załącznik
do Zarządzenia Nr 0050.440.2021
Burmistrz Miasta Cieszyna
z dnia 16 sierpnia 2021 roku

**POLITYKA SENIORALNA GMINY CIESZYN
NA LATA 2018-2022
PLAN DZIAŁANIA NA 2022 ROK**

Spis treści

1. WSTĘP	3
2. DOSTĘPNOŚĆ.....	4
2.1. ARCHITEKTURA.....	4
2.2. TRANSPORT	4
2.3. CYFRYZACJA.....	5
2.4. KULTURA I EDUKACJA.....	5
3. ZDROWIE I SAMODZIELNOŚĆ	6
3.1. ROZWIĄZANIA MEDYCZNO-OPIEKUŃCZE	6
3.2. BEZPIECZEŃSTWO	7
3.3. PRZESTRZEŃ I MIEJSCE ZAMIESZKANIA	7
4. AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA.....	8
5. AKTYWNOŚĆ EDUKACYJNA, KULTURALNA I SPOŁECZNA	8
5.1. AKTYWNOŚĆ EDUKACYJNA	8
5.2. AKTYWNOŚĆ W OBSZARZE KULTURY	9
5.3. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA	10
6. RELACJE MIĘDZYPOKOLENIOWE.....	10

1. WSTĘP

Celem działań Polityki Senioralnej jest wytyczenie odpowiednich kierunków, które wskazują miejsca budowania nowych rozwiązań jak i podnoszenie jakości już istniejących systemów pomocowych. Jakość życia seniorów w środowisku miejskim, jak i ich najbliższego otoczenia, w którym mieszkają, ma szczególny wpływ na integrację międzypokoleniową oraz na jakość życia w obszarach bezpieczeństwa zdrowotnego, psychicznego i fizycznego we wszystkich wymiarach życia społecznego osoby starszej.

Środowisko osób starszych jest niejednorodne, dzieli się na osoby starsze aktywne, oraz osoby starsze zależne. Na pierwszą grupę składają się osoby aktywne, posiadające interesujące hobby, wykazujące chęć współpracy, przejmowania inicjatywy i uczestniczące w życiu społecznym. Druga grupa to osoby starsze zależne, w znaczącym stopniu wycofane z aktywnego życia społecznego z powodu występujących ograniczeń sprawności i problemów zdrowotnych i wymagająca koniecznego wsparcia w życiu codziennym. Zawarte kierunki działań polityki senioralnej skierowane są zarówno do osób starszych aktywnych i osób starszych zależnych.

Kontynuując w kolejnych latach Politykę Senioralną Gminy Cieszyn, należałoby mocniej zaakcentować zakres wsparcia środowiskowego i podjąć próbę działania w kierunku powstawania nowych form wsparcia środowiskowych realizowanych z udziałem organizacji pozarządowych, wolontariatu lub z podmiotami ekonomii społecznej. Wsparcie środowiskowe lokalne w zależności od sytuacji i potrzeby seniorów powinno być na możliwie wysokim poziomie dostępności jak i prostej formie uzyskania tego wsparcia.

Działania związane z realizacją Polityki Senioralnej prowadzone są między innymi przez: Urząd Miejski, jednostki budżetowe, instytucje kultury, spółki miejskie, placówki oświatowe. Ponadto w 2018 roku w strukturach Urzędu Miejskiego w Cieszynie utworzone zostało stanowisko do spraw osób starszych i niepełnosprawnych.

W 2015 roku powołana została Cieszyńska Rada Seniorów, której zakresem działania jest między innymi współpraca z władzami miasta przy opiniowaniu i rozstrzygnięciu o istotnych problemach, potrzebach i oczekiwaniach osób starszych oraz integracja i wspieranie środowiska osób starszych.

Gmina Cieszyn współpracuje z licznymi organizacjami pozarządowymi w ramach dotacji na zadania wspierające i integrujące środowiska senioralne lub działające na rzecz seniorów.

Zgodnie z przyjętą Polityką Senioralną w oparciu o poszczególne cele szczegółowe Burmistrz Miasta Cieszyna sporządzał będzie do 31 sierpnia każdego roku Plan działania na kolejny rok kalendarzowy.

2. DOSTĘPNOŚĆ

2.1 ARCHITEKTURA

Nazwa działania:

Kontynuowanie prac wdrożeniowych przewidzianych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Cieszyna, skierowanych do osób starszych. Poprawa dostępności przestrzeni publicznej.

Skrócony opis działania:

- Uwzględnianie w każdym projekcie inwestycyjnym i remontowym zasad dostępności i przekazywanie ich do uzyskania każdorazowo opinii Komisji do spraw opiniowania projektów realizowanych przez Gminę Cieszyn zadań inwestycyjnych i remontowych, pod kątem ich dostosowania do potrzeb osób starszych i ze szczególnymi potrzebami oraz wprowadzania dobrych praktyk uniwersalnego projektowania.
- Rozpoczęcie inwentaryzacji obiektów użyteczności publicznej należących do Gminy Cieszyn takich jak: Urząd Miejski, jednostki budżetowe, instytucje kultury, spółki miejskie w celu stworzenia systemu ewidencji przestrzennej miejsc dostępnych i przyjaznych seniorom oraz osobom ze szczególnymi potrzebami (powyższe zadanie wpisuje się w wyznaczone działania przyjęte Zarządzeniem Nr 0050.153.2021 Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 22 marca 2021 roku w sprawie przyjęcia „Wieloletniego planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Gminie Cieszyn na lata 2021-2025”).
- Powiększanie zasobu ławek w Gminie Cieszyn.

Źródła finansowania:

Gmina Cieszyn i dofinansowanie w ramach pozyskanych funduszy zewnętrznych

Termin realizacji:

Rok 2022

Realizator działania:

Urząd Miejski, jednostki budżetowe, instytucje kultury, spółki miejskie.

2.2 TRANSPORT

Nazwa działania:

Dostosowywanie usług transportu publicznego do potrzeb osób starszych.

Skrócony opis działania:

- Dostosowywanie przestrzeni przystankowej do potrzeb osób starszych i ze szczególnymi potrzebami.
- Udział w zakładowych szkoleniach podnoszących jakość obsługi osób starszych i ze szczególnymi potrzebami.

Źródła finansowania:

Gmina Cieszyn i dofinansowanie w ramach pozyskanych funduszy zewnętrznych

Termin realizacji:

Rok 2022

Realizator działania:

Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., Miejski Zarząd Dróg

2.3 CYFRYZACJA

Nazwa działania:

Upowszechnienie cyfryzacji.

Skrócony opis działania:

- Sukcesywne podnoszenie, jakości działania serwisów internetowych Urzędu Miejskiego, jednostek budżetowych, instytucji kultury i spółek miejskich oraz przystosowywanie ich do potrzeb osób starszych i ze szczególnymi potrzebami.

Źródła finansowania

Gmina Cieszyn i dofinansowanie w ramach pozyskanych funduszy zewnętrznych.

Termin realizacji:

Rok 2022

Realizator działania:

Urząd Miejski, jednostki budżetowe, instytucje kultury, spółki miejskie

2.4 KULTURA I EDUKACJA

Nazwa działania:

Zwiększenie dostępu dla osób starszych i ze szczególnymi potrzebami do dóbr kultury i edukacji.

Skrócony opis działania:

- Prowadzenie działań, które będą umożliwiały szersze korzystanie z przestrzeni publicznej w obszarze kultury i edukacji.

Źródła finansowania:

Gmina Cieszyn i dofinansowanie w ramach pozyskanych funduszy zewnętrznych.

Termin realizacji:

Rok 2022

Realizator działania:

Instytucje kultury

3. ZDROWIE I SAMODZIELNOŚĆ

3.1 ROZWIĄZANIA MEDYCZNO-OPIEKUŃCZE

Nazwa działania:

Działania wspierające seniorów.

Skrócony opis działania:

- Przystąpienie do Programu „Opieka 75+” – edycja 2022.
Strategicznym celem Programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych – zarówno dla osób samotnych, jak również pozostających w rodzinach będących w wieku 75 lat i więcej.
- Przystąpienie do programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022.
Celem Programu jest wprowadzenie usługi asystenta, jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Osoby te będą miały możliwość skorzystania z pomocy asystenta m. in. przy wykonywaniu codziennych czynności – załatwieniu spraw urzędowych czy podejmowaniu aktywności społecznej. Program ma na celu również przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im uczestnictwa w wydarzeniach społecznych, kulturalnych czy sportowych.
- Przystąpienie do Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022. Program skierowany do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad: osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniami równoważnymi.
- Przystąpienie do Programu „Wspieraj Seniora” – edycja 2022. Usługa wsparcia polega w szczególności na dostarczaniu zakupów zgodnie ze wskazanym przez seniora zakresie obejmującym artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny osobistej. Usługa ta jest skierowana do seniorów, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu.
- Kontynuacja działań zmierzających do tworzenia i prowadzenia Klubów Seniora opartych na współpracy z organizacjami pozarządowymi lub jednostkami miejskimi.
- Kontynuacja działań w celu utworzenia dziennego domu pobytu seniora. Seniorzy w ośrodku będą mieli możliwość aktywnego spędzenia czasu, rozwijania zainteresowań itp. Możliwość całodziennego pobytu pozwala na przeciwdziałanie izolacji i samotności osób starszych oraz jest pomocą dla rodzin.
- Kontynuacja programu szczepień ochronnych przeciwko grypie sezonowej dla osób powyżej 65 roku życia. Program profilaktyki grypy sezonowej w formie szczepień dla populacji osób 65+ jest pozytywnie rekomendowany przez Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.
- Podjęcie działań w celu opracowania i wdrożenia programu polityki zdrowotnej adresowanej do osób starszych ukierunkowanego na rehabilitację medyczną, zwiększenie dostępności do świadczeń gwarantowanych z zakresu rehabilitacji, poprawę sprawności ruchowej osób starszych. Wdrożenie ww. programu jest zależne od uzyskania pozytywnej opinii Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.
- Kontynuacja zlecenia prowadzenia zajęć sportowych takich jak: zajęcia pilates, zajęcia gimnastyczne w wodzie, zajęcia nordic walking. Ogólnodostępne zajęcia sportowe skierowane będą do osób powyżej 50 roku życia, które dadzą możliwość aktywnego spędzenia czasu, przyczyniając się tym samym do neutralizacji stresu i przeciążenia fizycznego, regeneracji sił fizycznych i psychicznych.

Źródła finansowania:

Gmina Cieszyn, dofinansowanie w ramach programów ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Termin realizacji:

Rok 2022

Realizator działania:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Sportu, Dom Spokojnej Starości, organizacje pozarządowe, Podmioty Ekonomii Społecznej.

3.2 BEZPIECZEŃSTWO**Nazwa działania:**

Kampania informacyjno-wspierająca środowisko seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami.

Skrócony opis działania:

- Opracowanie bazy informacyjnej „Strefa Seniora” zakładki elektronicznej na stronę www.cieszyn.pl „Dla Mieszkańca”, która będzie zawierała zbiór informacji wraz z odnośnikami do aktualnych działań skierowanych do seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami.
- Promowanie we wszystkich dostępnych serwisach informacyjnych Gminy Cieszyn kampanii informacyjno-edukacyjnych skierowanych do osób starszych w zakresie właściwych zachowań w środowisku miejskim.

Źródła finansowania:

Gmina Cieszyn i dofinansowanie w ramach pozyskanych funduszy zewnętrznych.

Termin realizacji:

Rok 2022

Realizator działania:

Gmina Cieszyn, Cieszyńska Rada Seniorów, Uniwersytet III Wieku, Straż Miejska, Komenda Powiatowej Policji, organizacje pozarządowe, Podmioty Ekonomii Społecznej.

3.3 PRZESTRZEŃ I MIEJSCE ZAMIESZKANIA**Nazwa działania:**

Tworzenie przestrzeni przyjaznej osobom starszym i ze szczególnymi potrzebami.

Skrócony opis działania:

Bieżące dostosowywanie komunalnych lokali mieszkalnych i przestrzeni do potrzeb osób starszych i ze szczególnymi potrzebami.

Źródła finansowania:

Gmina Cieszyn i dofinansowanie w ramach pozyskanych funduszy zewnętrznych.

Polityka Senioralna Gminy Cieszyn na lata 2018-2022, Plan działania na 2022 rok

Termin realizacji:

Rok 2022

Realizator działania:

Zakład Budynków Miejskich Sp. z o.o., Miejski Zarząd Dróg, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

4. AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA**Nazwa działania:**

Wolontariat senioralny.

Skrócony opis działania:

Kontynuacja programu wolontariatu, który skierowany jest do seniorów. Program polega na wykorzystaniu potencjału osób starszych i młodzieży w ramach działalności społecznej. Realizacja działania prowadzona jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z udziałem Cieszyńskiej Rady Seniorów.

Źródła finansowania:

Gmina Cieszyn i dofinansowanie w ramach pozyskanych funduszy zewnętrznych.

Termin realizacji:

Rok 2022

Realizator działania:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Cieszyńska Rada Seniorów, organizacje pozarządowe, Podmioty Ekonomii Społecznej.

5. AKTYWNOŚĆ EDUKACYJNA, KULTURALNA I SPOŁECZNA**5.1 AKTYWNOŚĆ EDUKACYJNA****Nazwa działania:**

Działania skierowane na udostępnianiu ofert edukacyjnych proponowanych przez instytucje kultury, organizacje pozarządowe, Podmioty Ekonomii Społecznej dla osób starszych i ze szczególnymi potrzebami. Promowanie i wspieranie rozwoju podmiotów działających w obszarze edukacji osób starszych i ze szczególnymi potrzebami.

Skrócony opis działania:

- Kontynuacja działań Biblioteki Miejskiej w zakresie podnoszenia umiejętności cyfrowych seniorów.
- Rozszerzenie oferty Biblioteki Miejskiej poprzez możliwość wypożyczenia „Książka na telefon” z dostawą książki do domu.
- Realizacja zadań przez Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy” w zakresie działań związanych z aktywnością edukacyjną seniorów.
- Wsparcie dla organizacji pozarządowych i Podmiotów Ekonomii Społecznej działających w obszarze edukacji seniorów przez ich udział w ogłaszanych otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych Gminy Cieszyn.

Źródła finansowania:

Gmina Cieszyn i dofinansowanie w ramach pozyskanych funduszy zewnętrznych.

Termin realizacji:

Rok 2022

Realizator działania:

Instytucje kultury, organizacje pozarządowe, Podmioty Ekonomii Społecznej.

5.2 AKTYWNOŚĆ W OBSZARZE KULTURY**Nazwa działania:**

Promowanie, udostępnianie, wspieranie wydarzeń społeczno-kulturalnych organizowanych przy udziale Urzędu Miasta, instytucji kultury, jednostek budżetowych, organizacji pozarządowych i Podmiotów Ekonomii Społecznej skierowanych do osób starszych i ze szczególnymi potrzebami.

Skrócony opis działania:

- Organizacja dni seniora w Cieszynie pod nazwą „Nadolziańskie Senioralia” w ramach Święta Trzech Braci. Dzień przeznaczony na realizację wydarzenia plenerowego o charakterze edukacyjnym i rozrywkowym.
- Przekazywanie informacji o zbliżających się wydarzeniach społeczno-kulturalnych we wszystkich dostępnych serwisach informacyjnych Gminy Cieszyn. Wspieranie organizacji imprez społeczno-kulturalnych dla osób starszych i ze szczególnymi potrzebami.
- Wsparcie dla organizacji pozarządowych i Podmiotów Ekonomii Społecznej działających w obszarze kultury przez ich udział w ogłaszanych otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych Gminy Cieszyn skierowanych do osób starszych i ze szczególnymi potrzebami.

Źródła finansowania:

Gmina Cieszyn i dofinansowanie w ramach pozyskanych funduszy zewnętrznych.

Termin realizacji:

Rok 2022

Realizator działania:

Urząd Miasta, instytucje kultury, jednostki budżetowe, organizacje pozarządowe, Podmioty Ekonomii Społecznej.

5.3 AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA**Nazwa działania:**

Współpraca z Cieszyńską Radą Seniorów.

Skrócony opis działania:

- Włączenie seniorów w procesy związane z planowaniem i realizacją polityki senioralnej.

- Wzmacnianie potencjału aktywności społecznej osób starszych i ze szczególnymi potrzebami.
- Inicjowanie działań wspierających i aktywizujących środowisko seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami.

Źródła finansowania:

Gmina Cieszyn i dofinansowanie w ramach pozyskanych funduszy zewnętrznych.

Termin realizacji:

Rok 2022

Realizator działania:

Urząd Miejski, Cieszyńska Rada Seniorów, organizacje pozarządowe, Podmioty Ekonomii Społecznej.

6. RELACJE MIĘDZYPOKOLENIOWE

Nazwa działania:

Rozpowszechnianie wiedzy na temat starzenia się. Propagowanie idei budowania relacji międzypokoleniowych opartych na wiedzy i doświadczeniu.

Skrócony opis działania:

- Podejmowanie inicjatyw międzypokoleniowych, które uczą i podnoszą rangę starszego pokolenia.
- Promowania wspólnych inicjatyw organizowanych przez placówki oświatowe i instytucje kultury, organizacje pozarządowe, Podmioty Ekonomii Społecznej.
- Promowanie „Ogólnopolskiej Karty Seniora” we wszystkich dostępnych serwisach informacyjnych Gminy Źródła finansowania:

Gmina Cieszyn i dofinansowanie w ramach pozyskanych funduszy zewnętrznych.

Termin realizacji:

Rok 2022

Realizator działania:

Urząd Miejski w Cieszynie, instytucje kultury, jednostki budżetowe, organizacje pozarządowe, Podmioty Ekonomii Społecznej.